

C-177 Green Deal Natuurvezels

Partijen

1. De Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw S.A.M. Dijkma, ieder handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan, samen hierna te noemen: Rijksoverheid;
2. Pantanova B.V., te dezen vertegenwoordigd door R.E. Sauveur, directeur, hierna te noemen: Pantanova;
3. Dun Agro B.V., te dezen vertegenwoordigd door A. Dun, directeur, hierna te noemen: Dun Agro;
4. OICAM, te dezen vertegenwoordigd door ir. M. Olde Weghuis, bestuursvoorzitter, hierna te noemen: OICAM;
5. NPSP Compositen B.V., te dezen vertegenwoordigd door W. Böttger, directeur, hierna te noemen: NPSP;
6. Stichting Agrodome; te dezen vertegenwoordigd door ir. G.F. van der Burgh, bestuurssecretaris, hierna te noemen: Agrodome;
7. Maatschap Van Loenhout-Jansen, te dezen vertegenwoordigd door B. van Loenhout, partner, hierna te noemen: Van Loenhout;
8. Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed, te dezen vertegenwoordigd door A.K.D. Boon, directeur, hierna te noemen: BOEI;
9. Stichting Restauratie Steenoven Randwijk (SRSR), te dezen vertegenwoordigd door H. Palm, voorzitter, hierna te noemen: Steenoven Randwijk;
10. Rondeel B.V., te dezen vertegenwoordigd door P. Koelewijn, general manager, hierna te noemen: Rondeel;
11. Oskam vof, te dezen vertegenwoordigd door R. Oskam, directeur, hierna te noemen: Oskam;
12. StexFibers B.V., te dezen vertegenwoordigd door B. Ratelband, directeur, hierna te noemen: StexFibers;
13. Stichting Texperium, te dezen vertegenwoordigd door P. Bos, voorzitter, hierna te noemen: Texperium;
14. Vandinter Semo B.V., te dezen vertegenwoordigd door B.J. van Dinter, directeur, hierna te noemen: Vandinter Semo.

Hierna samen te noemen: Partijen.

Algemene overwegingen

1. Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen.
2. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze omslag naar groene groei mogelijk te maken. Bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties nemen volop concrete initiatieven voor vergroening van economie en samenleving. Met de Green Deal Aanpak wil het kabinet deze dynamiek in de samenleving op groene groei optimaal benutten.
3. Green Deals bieden bedrijven, burgers en organisaties een laagdrempelige mogelijkheid om samen met de overheid te werken aan groene groei. Initiatieven uit de samenleving staan daarbij aan de basis. Daar waar deze tegen belemmeringen aanlopen die volgens initiatiefnemers kunnen worden aangepakt op rijksniveau, wil het kabinet zich inzetten deze weg te nemen of op te lossen om zo deze initiatieven te faciliteren en te versnellen. In een Green Deal leggen partijen hierover concrete afspraken schriftelijk vast.
4. De resultaten van een Green Deal kunnen gebruikt worden bij andere, vergelijkbare projecten, waardoor er navolging kan plaatsvinden en de reikwijdte van een Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen Green Deal Natuurvezels

1. Deze Green Deal past in de ambities van het Regeerakkoord van het kabinet Rutte-1 (oktober 2012), waarin wordt gesteld dat de biobased economy een van de pijlers kan vormen voor groene groei waarbij biomassa zo hoogwaardig mogelijk moet worden ingezet ('cascadering') en de duurzame productie en herkomst van biomassa gegarandeerd is.
2. Door de transitie naar een biobased economy zal de behoefte aan biomassa toenemen en de vraag naar vezelgewassen, zoals hennep in het bijzonder. Partijen streven naar de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen voor de natuurvezelsector, door de vorming van nieuwe ketens van producenten, verwerkers en afnemers. Partijen richten zich op optimale verwaarding door alle delen van vezelgewassen te benutten ('cascadering').
3. Partijen streven er naar de natuurvezelsector tot schaalvergroting te brengen door via nieuwe businesscases de potentiële marktvraag naar plantaardige vezels te ontwikkelen en hiervoor het benodigde aanbod te organiseren.
4. Door vraag en aanbod via ketensamenwerking te organiseren, krijgen producenten een betere garantie op structurele afzet en verwerkende bedrijven op de levering van de benodigde grondstof.

Partijen komen het volgende overeen:

1. Doel

Artikel 1 Doel

1. Partijen streven er naar de natuurvezelsector tot schaalvergroting te brengen door de potentiële marktvraag naar plantaardige vezels van (i) hennep en (ii) vlas te ontwikkelen via nieuwe businesscases en het benodigde aanbod hiervoor te organiseren. Gestart wordt met vier pilots voor de inzet van hennep voor (I) veevoer, (II) textiel, (III) bouw materiaal en (IV) composieten.
2. De Partijen, genoemd onder punt 2 tot en met 14 van deze Green Deal, bevorderen dat de pilots worden uitgevoerd, alsook om andere in Nederland gevestigde bedrijven die voor hun productieproces plantaardige vezels gebruiken er toe te bewegen deel te nemen aan voormelde pilots.
3. Partijen streven er naar met hun samenwerking te bereiken dat binnen vijf jaar een afzet is georganiseerd voor 5.000 hectaren akkerbouwmatige natuurvezelteelt, of zoveel meer als de marktvraag bewerkstelligt en de akkerbouw in Nederland kan produceren. Hierbij zouden bijvoorbeeld (tijdelijk) braakliggende gronden kunnen worden ingezet.
4. Het in lid 3 genoemde productieareal vormt de eerste vertaling van de potentiële marktvraag die voorkomt uit de inspanningen van Partijen genoemd in dit artikel.

2. Inzet en acties

Artikel 2 Inzet en acties Partijen 2 tot en met 14

1. Partijen genoemd onder punt 2 tot en met 14 van deze Green Deal spannen zich in om de in artikel 1 omschreven doelen te realiseren door het ontwikkelen van nieuwe productieketens. Partijen streven er naar om daarbij alle delen van vezelgewassen te benutten voor een optimale verwaarding. Bij vezelhennepteelt gaat het overigens nadrukkelijk niet om de inhoudsstof THC.

Artikel 3 Pilots algemeen

1. Pantanova treedt in alle pilots op als projectleider en regisseur van het proces van ketenontwikkeling tot economisch haalbare businessconcepten.
2. De vier pilots zullen plaatsvinden op de volgende deelgebieden:
 - (I) veevoer;
 - (II) textiel;
 - (III) bouwmaterialen; en
 - (IV) composieten.

3. Per pilot worden specifieke Partijen betrokken. De inzet van de Partijen in de desbetreffende pilot in het kader van deze Green Deal is op hoofdlijnen uitgewerkt in artikelen 5 tot en met 8 en kan zo nodig door de Partijen, genoemd onder punt 2 tot en met 14 van deze Green Deal, nader uitgewerkt worden in een plan van aanpak.
4. Desgevraagd selecteert Vandinter Semo, of eventuele andere partij die toetreedt tot de Green Deal, de meest geschikte hennepassen en levert ook de gewenste zaden, waar nodig en met instemming van de ketenpartners.
5. Pantanova draagt samen met Dun Agro zorg voor de uitvoering van de teelt van hennep, waarmee opschaling van natuurvezelteelt in gewasrotaties op reguliere landbouwgrond via meerjarige contractteelt mogelijk wordt.

Artikel 4 Pilots en intellectueel eigendom

De Partijen, genoemd onder punt 2 tot en met 14 van deze Green Deal, maken nadere afspraken over het intellectueel eigendom (IE) dat wordt ingebracht en wordt opgebouwd tijdens de pilots.

Artikel 5 Pilot Veevoer

1. Deelnemers
De deelnemende Partijen aan de pilot Veevoer zijn: Dun Agro, Van Loenhout, Pantanova en Vandinter Semo.
2. Inhoud
 - a. De pilot Veevoer is gericht op het telen van vezelhennep als ruwvoer voor melkkoeien. In het najaar wordt het gewas op het land geoogst. De geoogste hennep wordt afgezet aan melkveehouders, bij voorkeur in de teeltregio.
 - b. Via bedrijfsproeven willen de deelnemers ervaring opdoen met de effecten die hennep heeft als component in de ruwvoermix van melkkoeien. Specifieke aandacht is er voor de omzetting van nutriënten, de melkproductie en het antibioticagebruik van de veestapel, alsmede voor de ruwwoerkosten voor het melkveebedrijf.
 - c. Pantanova en Van Loenhout zetten zich in om één of meer praktijkproeven op te zetten.
 - d. Samen met Van Loenhout treedt Pantanova op voor het vermarkten van de hennep. Aanvullend neemt Pantanova een rol voor de bemiddeling en acquisitie richting (melk)veehouders op zich.

Artikel 6 Pilot Textiel

1. Deelnemers
De deelnemende Partijen aan de pilot Textiel zijn: Dun Agro, Pantanova, Vandinter Semo, StexFibers en Texperium.
2. Inhoud
 - a. De pilot Textiel zet in op de toepassing van bastvezel van hennep als grondstof voor textiel. Doel is de haalbaarheid vast te stellen of hennepvezel zodanig kan worden bewerkt dat er hoogwaardige garens van kunnen worden gesponnen.
 - b. Hennepvezel vormt een ecologisch effectief alternatief voor katoen. Deze dominante exotische natuurvezel wordt thans geïmporteerd voor toepassing in diverse industriële sectoren in Nederland en laat een zware ecologische voetafdruk achter in productieregio's.
 - c. StexFibers neemt het initiatief tot deze pilot en onderzoekt de haalbaarheid van een proeffabriek om hennepbastvezel korter en zachter te maken. Gecottoniseerde hennepbastvezel – ook aangeduid als stexvezels – worden verwerkt via bestaande infrastructuur in de textielsector.
 - d. Texperium onderzoekt de haalbaarheid om de geproduceerde stexvezels tot hoogwaardige garens te spinnen.

Artikel 7 Pilot Bouwmateriaal

1. Deelnemers

De deelnemende Partijen aan de pilot Bouwmateriaal zijn: Dun Agro, Oskam, Pantanova, Rondeel, Vandinter Semo, Agrodome, Steenoven Randwijk en BOEI.

2. Inhoud

- a. Met de pilot Bouwmateriaal willen de deelnemers een verdienmodel ontwikkelen voor de productie en afzet van hennepblokken als bouwmateriaal. Hennepsteen wordt wel hennepbeton of hempcrete genoemd en bestaat uit een mortel van hennepscheven, kalk, water en een bindmiddel. De productie van (kalk)hennepsteen heeft een aanzienlijk lagere ecologische voetafdruk dan baksteen en gangbare bouwblokken. Bouwblokken van kalk en hennepscheven leggen CO₂ vast en zijn composteerbaar.
- b. Voor het vereiste productieproces richten Pantanova en Oskam zich op de ontwikkeling van een prototype voor een mobiele hennepblokkenpers.
- c. Met Steenoven Randwijk werken de deelnemers een economisch haalbaar verdienmodel uit voor de afzet van hennepblokken in de bouwsector.
- d. Steenoven Randwijk voegt hennepbouwblokken toe aan haar productportefolio. Zij stelt haar bedrijfslocatie in Heteren (Gelderland) beschikbaar voor de productie en opslag, neemt de productie ter hand en levert een bijdrage aan de marketing. BOEI en Rondeel treden op als launching costumers.
- e. Agrodome zet zich samen met Pantanova in om aanvullende verbindingen met marktpartijen in de bouwsector te leggen, onder meer via het organiseren van bijeenkomsten en werksessies.
- f. Gezamenlijk werken Partijen en deelnemers toe naar de productie van hennepbouwblokken op industriële schaal.

Artikel 8 Pilot Composieten

1. Deelnemers

De deelnemende Partijen aan de pilot Composieten zijn: Dun Agro, NPSP, OICAM, Pantanova en Vandinter Semo.

2. Inhoud

- a. De pilot Composieten heeft betrekking op het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen voor composietmaterialen op basis van natuurvezels. Biobased composieten dienen als alternatief voor onder meer metaal, hardhout, glasvezel, polyester, plastics en andere op fossiele bronnen gebaseerde kunststoffen.
- b. OICAM onderzoekt nieuwe verdienmodellen voor composietmaterialen waarin natuurvezels zijn toegepast.
- c. NPSP ontwikkelt biocomposieten die passen in de circulaire economie en gaat eindproducten leveren.

Artikel 9 Inzet en acties Rijksoverheid

1. De Rijksoverheid onderkent het belang van dit initiatief voor de transitie naar de biobased economy en spant zich in om de uitvoerbaarheid van de pilots te bevorderen.
2. De Rijksoverheid zal zich indien nodig en mogelijk inspannen om knellende wet- en regelgeving aan te passen of weg te nemen.
3. Deze Green Deal zal als voorbeeldproject worden uitgedragen, onder meer via de website www.biobasedeconomy.nl.

3. Slotbepalingen

Artikel 10 Uitvoering in overeenstemming met het Unierecht

De afspraken die met deze Green Deal zijn vastgelegd zullen in overeenstemming met het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd, in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun, technisch normen en voorschriften, zoals voor deze Green Deal in het bijzonder de Europese Rassenlijst voor Landbouwgewassen.

Artikel 11 Wijzigingen

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen.
2. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen;
3. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld;
4. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.

Artikel 12 Toetreding van nieuwe Partijen

1. Tot deze Green Deal kunnen nieuwe Partijen toetreden;
2. Een nieuwe Partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan Pantanova. Zodra Partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Green Deal en gelden voor die Partij de voor haar uit de Green Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen;
3. Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan de Green Deal gehecht.

Artikel 13 Citeertitel

De Green Deal kan worden aangehaald als Green Deal Natuurvezels.

Artikel 14 Opzegging

Elke Partij kan deze Green Deal te allen tijde schriftelijk opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden.

Artikel 15 Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van de Green Deal niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 16 Inwerkingtreding

1. Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de datum van ondertekening en loopt tot 3 jaar na de datum van ondertekening.
2. Partijen nemen de uitvoering van alle in deze Green Deal genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.

Artikel 17 Openbaarmaking

Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, onder andere in de Staatscourant, opdat anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals en navolging hiervan wordt bevorderd.